

สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น : บททั่วไป

ในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะของสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้นว่ามีลักษณะและมีการดำเนินการเช่นไร ต่อมาจึงได้พิจารณาถึงที่มาของสิทธิ ซึ่งมีที่มาจาก การป้องกันการลดสัดส่วนอำนาจในการบริหารงานของบริษัท และการลดสัดส่วนในทรัพย์สินของบริษัท จึงได้มีการกำหนดเป็นกฎหมาย หรือในข้อบังคับของบริษัทว่าเมื่อบริษัทมีการเพิ่มทุนในการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทจะต้องมีการจัดสรรให้ผู้ถือหุ้นเดิมก่อน ผู้ถือหุ้นจะสามารถใช้สิทธิซื้อหุ้นของบริษัทเพื่อดำรงสัดส่วนการถือหุ้นของตนเพื่อป้องกันการลดสัดส่วนอำนาจในการบริหารงานของบริษัท และการลดสัดส่วนในทรัพย์สินของบริษัท แต่ในบางครั้งผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับสิทธิไม่สามารถที่จะใช้สิทธิดังกล่าวได้ จึงได้มีการโอนสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวไปให้กับผู้อื่น เพื่อให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนไม่สูญไปโดยเปล่าประโยชน์ เนื่องจากสิทธิดังกล่าวเป็นสิทธิที่มีราคา ต่อมาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการโอนจึงได้มีการพัฒนาสิทธิดังกล่าวจนเป็นหลักทรัพย์ชนิดหนึ่งในตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้สามารถซื้อขายได้สะดวกขึ้น

นอกจากนี้ในการกำหนดเรื่องสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้นยังมีที่มาจาก การกำหนดการจัดสรรหุ้นไว้เป็นการเฉพาะ เพื่อไม่ให้กรรมการเข้ามาตัดสินใจในการจัดสรรหุ้น เนื่องจาก การดำเนินการระดมทุนในการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทที่ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรหุ้น การจัดสรรหุ้นระดมทุนดังกล่าวผู้บริหารของบริษัทก็ต้องดำเนินการตามหลักสุจริตที่จะไม่ทำให้ประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทั้งหมดต้องเสียไปจากการเพิ่มทุนดังกล่าว ซึ่งความไม่สุจริตดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของการจัดสรรหุ้นให้กับพวกของตนซึ่งมีผลเป็นการลดสัดส่วนอำนาจในการบริหารงานของผู้ถือหุ้นกลุ่มอื่นไปยังผู้ถือหุ้นกลุ่มตน รวมทั้งลดสัดส่วนในทรัพย์สินในบริษัทของผู้ถือหุ้นไปยังผู้ถือหุ้นกลุ่มตน จึงได้มีการกำหนดให้มีการให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นเพื่อใช้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนก่อนผู้อื่น ทำให้

สามารถป้องกันการทุจริตในการเพิ่มทุนของผู้บริหารบริษัทในเรื่องการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนได้ในหัวข้อต่อมาจึงพิจารณาถึงการกำหนดสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นในกฎหมายไทยว่าจะทำได้เพียงไร ในตอนท้ายจะเป็นการพิจารณาถึงแนวคิดของบริษัทไทยในปัจจุบันที่ให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น

ความหมายและลักษณะของสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น

อาจารย์ เพชร ชุมทรัพย์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า " Stock Right คือสิทธิ (Option) ที่บริษัทผู้ออกหุ้นสามัญจำหน่ายมาแล้วและต้องการออกหุ้นสามัญเพื่อการจัดหาเงินทุนเพิ่มเติมโดยที่บริษัทต้องการให้ผู้ถือหุ้นในขณะนั้นมีสิทธิซื้อหุ้นของบริษัทก่อนบุคคลภายนอกตามราคาที่กำหนด (Subscription Price) ซึ่งราคานี้เป็นราคาต่ำกว่าราคาซื้อจากตลาดโดยตรง แต่สิทธินี้จะต้องให้ภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งปกติแล้วจะเป็นช่วงสั้น ๆ ประมาณ 15-20 วัน และสิทธินี้มักจะให้ตามส่วนได้เสียที่ผู้ถือหุ้นมีอยู่ในบริษัทในขณะนั้น เช่น หุ้นสามัญเดิม 1 หุ้น จะได้รับสิทธิ 1 สิทธิการซื้อหุ้นที่ออกใหม่ 1 หุ้น จะต้องใช้สิทธิจำนวนเท่าใดย่อมแล้วแต่กำหนด"¹ และได้อธิบายถึงลักษณะของสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้นไว้ว่า² "ผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิที่จะซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทที่ออกใหม่ก่อนบุคคลภายนอก (The Pre-emptive Right) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามัญปัจจุบันสามารถรักษาอัตราส่วนได้เสียของตนที่มีอยู่ในบริษัทนั้นให้คงไว้ สิทธิดังกล่าวอาจจะระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิหรืออาจไม่ระบุไว้ก็ได้ หากไม่ได้ระบุสิทธิดังกล่าวไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์จะมีทางเลือกว่าจะจำหน่ายหุ้นจำนวนดังกล่าวแก่ผู้ถือหุ้น

¹ เพชร ชุมทรัพย์, รวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ (กรุงเทพฯ : ส่วนวิชาการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2523), หน้า 91.

² เพชร ชุมทรัพย์, หลักการบริหารการเงิน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520), หน้า 274.

ปัจจุบันหรือจะจำหน่ายให้กับผู้ลงทุนทั่วไปหากบริษัทเลือกจำหน่ายให้กับผู้ถือหุ้นปัจจุบัน เราเรียกว่า "การเสนอให้สิทธิ" (Right Offering) ผู้ถือหุ้นสามัญปัจจุบันจะมีสิทธิซื้อหุ้นใหม่จำนวนเท่าใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจำนวนหุ้นสามัญที่ถืออยู่"

ในหนังสือ Parmer's Company Law ได้ให้ความหมายของ สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น หมายถึง "สิทธิที่ให้กับผู้ถือหุ้นที่จะได้รับการจัดสรรหุ้นในการเสนอขายหุ้นใหม่ตามสัดส่วน ซึ่งจะมีผลเป็นการปกป้องผู้ถือหุ้นในเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นที่มีผลมาจากการออกหุ้นใหม่"³

ใน Black Law Dictionary ได้ให้ความหมายของคำว่า "สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น" (Pre-emptive Right) หมายถึง สิทธิพิเศษของผู้ถือหุ้นที่จะดำรงความเป็นเจ้าของหุ้น โดยซื้อหุ้นตามสัดส่วนในการออกหุ้นใหม่ ผู้ถือหุ้นมีสิทธิที่จะซื้อหุ้นตามเงื่อนไขของการออกหุ้นใหม่ เพื่อดำรงสิทธิ์ของเขา ก่อนที่ผู้อื่นจะมีสิทธิซื้อหุ้นในการออกหุ้นใหม่ และให้ความหมายของคำว่า "สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น" (Stock Right) หมายถึง ตราสารซึ่งสามารถโอนเปลี่ยนมือทำให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิพิเศษที่จะซื้อหุ้นตามเงื่อนไขของบริษัท สิทธินี้มีค่าในตัวเองเนื่องจากโดยทั่วไปผู้ถือหุ้นอาจซื้อหุ้นที่มีเงื่อนไขในราคาซึ่งถูกกว่าราคาในท้องตลาด สิทธินี้สามารถซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ สิทธิในการจองซื้อหุ้นแตกต่างจากใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น (Warrant) ในเรื่องสิทธิในการจองซื้อหุ้นให้สิทธิพิเศษในการซื้อหุ้นที่อยู่ในประเภทเดียวกับที่ถือ ในขณะที่ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นอาจอนุญาตให้ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิซื้อหุ้นสามัญได้⁴

³Palmer, F.B., Sir. Palmer's Company Law, 25th ed.

(London : Sweet & Maxwell , 1992), p 5208 .

⁴Black, H.C. Black Law Dictionary, 5th ed. (Minnesota

: West Publishing , 1979), p 1060 and 1272 .

ดังนั้น สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้นเป็นสิทธิที่ให้ผู้ถือหุ้นได้รับสิทธิในการซื้อหุ้นใหม่ของบริษัทในราคาที่บริษัทกำหนด ในจำนวนที่เป็นสัดส่วนเดียวกับการถือหุ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้ผู้ถือหุ้นเดิมรักษาสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทต่อไปแม้จะมีการเพิ่มทุนของบริษัท โดยการออกหุ้นใหม่ หุ้นใหม่ที่ออกจะต้องเสนอขายให้กับผู้ถือหุ้นเดิมก่อน

ซึ่งระยะเวลาการให้สิทธิดังกล่าวจะมีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ⁵

1. วันประกาศให้สิทธิ (Announcement Date) บริษัทจะประกาศการให้สิทธิให้ผู้ถือหุ้นเดิมทราบ และในกรณีที่เป็นบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ บริษัทจะต้องเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้ตลาดหลักทรัพย์นำไปเผยแพร่แก่สมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ อันได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ และผู้ลงทุน โดยข้อมูลดังกล่าว จะต้องมียรายละเอียดดังนี้

1.1 สิทธิที่ผู้ถือหุ้นเดิมจะได้รับในการซื้อหุ้นใหม่

1.2 ราคาต่อหุ้นที่ผู้ถือหุ้นจะต้องจ่ายเมื่อใช้สิทธิ (Subscription Price)

วันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้น (Record Date) วันหมดอายุ (Expiration Date)

2. วันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้น (Record Date) เป็นวันที่บริษัทกำหนดให้นายทะเบียนหุ้นของบริษัทหยุดรับการโอนหุ้น โดยรายชื่อผู้ถือหุ้นที่ปรากฏในสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น ณ วันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้นจะเป็นผู้มีสิทธิซื้อหุ้นที่ออกใหม่ โดยบริษัทจะส่งใบแสดงสิทธิหรือใบจองซื้อหุ้นไปให้ผู้ถือหุ้นที่มีชื่อปรากฏในสมุดทะเบียน พร้อมระบุจำนวนหุ้นที่ได้รับสิทธิ และราคาที่จะต้องชำระเมื่อใช้สิทธิ

⁵ ชินินทร์ พิทยาวิวิท ตลาดการเงินในประเทศไทย (กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์ พรินท์ติ้ง กรุป จำกัด , 2534), หน้า 80-82.

3. วันหมดอายุ (Expiration Date) เป็นวันกำหนดการสิ้นสุดการให้สิทธิการซื้อหุ้นใหม่ เมื่อถึงวันหมดอายุแล้วยังไม่มีการใช้สิทธิถือว่ามีภาระสลະสิทธิในการซื้อหุ้นใหม่ดังกล่าว สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนจะหมดราคาในวันหมดอายุนี้ โดยทั่วไประยะเวลา ระหว่างวันจัดบันทึกถึงวันหมดอายุจะกินเวลาประมาณ 2-4 สัปดาห์

ในช่วงเวลาตั้งแต่วันปิดสมุดทะเบียนพักการโอนหุ้น จนถึงวันหมดอายุ ช่วงระยะเวลาดังกล่าว การโอนหุ้นกับการโอนสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนจะแยกออกจากกัน โดยถือว่าสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนเป็นหลักทรัพย์อย่างหนึ่งแยกออกจากตัวหุ้นเดิม โดยใช้ตราสารแสดงสิทธิในการโอนระหว่างกันคือ "ใบรับการโอนหุ้น" ซึ่งออกโดยนายทะเบียน หรือ "ใบจองซื้อหุ้น" ซึ่งออกโดยบริษัท

ซึ่งใบรับการโอนหุ้น หรือ ใบจองซื้อหุ้นนี้ในต่างประเทศถือเป็นตราสารซึ่งสามารถโอนเปลี่ยนมือได้ (Renounceable Letter) ซึ่งมีผลให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่ใช้สิทธิในการจองซื้อหุ้นสามารถนำสิทธิในการจองซื้อหุ้นออกขายโดยโอนสิทธิในการจองซื้อหุ้นให้กับผู้ซื้อ โดยถือเป็นหลักทรัพย์ชนิดหนึ่ง แต่สิทธิในการจองซื้อหุ้นนี้จะมีราคาก็แต่เฉพาะช่วงก่อนถึงวันหมดอายุเท่านั้น เมื่อถึงวันหมดอายุแล้วจะไม่สามารถไปใช้สิทธิอะไรได้อีก จึงไม่มีราคา และในช่วงที่สิทธิมีราคาอยู่สามารถนำสิทธิดังกล่าวเข้ามาจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์เพื่อให้สามารถทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ได้

ทฤษฎีการลดสัดส่วนในสิทธิของผู้ถือหุ้น (Dilution)

เนื่องมาจากการเพิ่มทุนของบริษัทจะยังผลเป็นลดสัดส่วนในความเป็นเจ้าของของบริษัทของผู้ถือหุ้น และการเพิ่มทุนของบริษัทนอกจากจะเป็นการลดสัดส่วนอำนาจของผู้ถือหุ้นในการลงมติแล้ว ยังลดความเป็นเจ้าของของทรัพย์สินของบริษัทด้วย ซึ่งยังผลให้ราคาหลักทรัพย์ของบริษัทที่ผู้ถือหุ้นถืออยู่มีราคาตลาดต่ำลง ดังนั้นเมื่อมีการเพิ่มทุน บริษัทจะต้องจัดสรรให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นเดิมก่อน เพื่อให้ผู้ถือหุ้นยังคงดำรงสัดส่วนของการเป็นผู้ถือหุ้น

ในบริษัท การลดสัดส่วนในสิทธิของผู้ถือหุ้นจึงเป็นที่มาอย่างหนึ่งที่ทำให้บริษัทต้องมีการจัดสรรหุ้นให้กับผู้ถือหุ้นเมื่อมีการเพิ่มทุน

การออกหุ้นใหม่จะมีผลเป็นการลดสัดส่วนอำนาจในการลงคะแนน และผลประโยชน์ในทรัพย์สินของผู้ถือหุ้น โดยการลดสัดส่วนอำนาจในการลงคะแนนของผู้ถือหุ้นเมื่อมีการออกหุ้นใหม่จะขึ้นอยู่กับว่าบริษัทออกหุ้นใหม่ประเภทใด เช่นในกรณีที่บริษัทออกหุ้นซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงก็จะไม่มีผลเป็นการลดสัดส่วนอำนาจในการลงคะแนนของหุ้นซึ่งมีสิทธิออกเสียง ในต่างประเทศบริษัทสามารถออกหุ้นที่มีสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนแตกต่างกัน กรณีที่บริษัทมีหุ้นซึ่งมีสิทธิออกเสียงสองประเภท อำนาจในการลงคะแนนของผู้ถือหุ้นจะมีจำนวนตามสัดส่วนในหุ้นประเภทที่เขาคืออยู่ ดังนั้นการออกหุ้นซึ่งให้สิทธิออกเสียงประเภทอื่นจะไม่กระทบในสิทธิของผู้ถือหุ้นซึ่งกันและกัน เช่น หุ้นประเภทที่ 1 สามารถใช้สิทธิได้เฉพาะการเลือกตั้งกรรมการ แต่ในหุ้นประเภทที่ 2 สามารถใช้สิทธิในการดำเนินการอย่างอื่นนอกจากการเลือกตั้งกรรมการ การออกหุ้นใหม่ในแต่ละประเภทจะไม่กระทบสิทธิของผู้ถือหุ้นต่างชนิดกัน แต่จะกระทบสิทธิของผู้ถือหุ้นประเภทเดียวกันเพราะเมื่อมีการออกหุ้นใหม่จะทำให้สัดส่วนในสิทธิของผู้ถือหุ้นประเภทนั้นลดลง

สำหรับการออกหุ้นใหม่ซึ่งจะมีผลเป็นการลดสัดส่วนในผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นสามารถแบ่งสิทธิในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นสิทธิเกี่ยวกับเงินปันผล ประเภทที่สอง เป็นสิทธิเกี่ยวกับการได้รับคืนทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญเมื่อเลิกกิจการ กรณีเช่นนี้เมื่อบริษัทมีการเพิ่มทุนและจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนโดยกำหนดให้หุ้นที่ออกมีสิทธิในเรื่องเงินปันผล หรือสิทธิเกี่ยวกับการได้รับคืนทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญเมื่อเลิกกิจการ ผู้ถือหุ้นเดิมซึ่งถือหุ้นที่กำหนดผลประโยชน์เช่นเดียวกับหุ้นที่ออกใหม่นั้นและตนไม่ได้ใช้สิทธิในการจองซื้อหุ้นใหม่เพื่อดำรงสัดส่วนการถือหุ้นของตนนั้นย่อมถูกลดสัดส่วนในการแบ่งปันผลประโยชน์ในบริษัทเนื่องจากหุ้นที่ออกใหม่จะมาเฉลี่ยผลประโยชน์ของตน เช่น บริษัทมีการออกหุ้นใหม่ให้สิทธิในการได้รับเงินปันผล กรณีเช่นนี้ไม่กระทบถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิพิเศษในเรื่องการได้รับส่วนแบ่งคืนทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญเมื่อเลิกกิจการ

การ แต่จะกระทบสิทธิของผู้ถือหุ้นเดิมที่ได้สิทธิในการได้รับเงินปันผล

การพิจารณาในเรื่องสัดส่วนในอำนาจในการลงคะแนนและสัดส่วนผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นนี้ เมื่อพิจารณาจากกฎหมายบริษัทของไทยแล้วจะเห็นว่าในหุ้นสามัญจะมีสิทธิทั้งในเรื่องอำนาจในการลงคะแนน และในเรื่องการแบ่งผลประโยชน์ทางทรัพย์สินของบริษัท กำหนดไว้เป็นเกณฑ์ตายตัว ไม่สามารถกำหนดให้หุ้นสามัญแบ่งเป็นหลายประเภทได้ แต่ในเรื่องหุ้นบุริมสิทธิซึ่งสามารถกำหนดให้มีบุริมสิทธิหรือสิทธิพิเศษหลายประเภทยังไม่มีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะสามารถกำหนดให้มีบุริมสิทธิหรือสิทธิพิเศษเช่นไรได้บ้าง มีเพียงการกำหนดไว้ในกฎหมายดังนี้

ป.พ.พ. มาตรา 1108 กำหนดว่า

"มาตรา 1108 กิจการอันพึงทำในที่ประชุมตั้งบริษัทนั้น คือ

(4) วางกำหนดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งกำหนดสภาพและ

บุริมสิทธิแห่งหุ้นนั้น ๆ ว่า เป็นสถานใด เพียงไร"

และ ใน มาตรา 35 พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กำหนดว่า

"มาตรา 35 กิจการอันพึงทำในที่ประชุมจัดตั้งบริษัท นั้น

(4) กำหนดลักษณะแห่งหุ้นบุริมสิทธิ"

ซึ่งในเรื่องการกำหนดสิทธิพิเศษหรือบุริมสิทธิในหุ้นบุริมสิทธินี้ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้จัดทำแนวทางการรับจดทะเบียนเกี่ยวกับสภาพของหุ้นบุริมสิทธิโดย^๕ หุ้นบุริมสิทธิของบริษัทจำกัดนั้น ได้ถือปฏิบัติมาว่า หุ้นบุริมสิทธิจะมีสิทธิเหนือหุ้นสามัญเฉพาะในเรื่องสิทธิในการได้รับเงินปันผล การได้รับคืนทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญเมื่อเลิกกิจการ สิทธิที่จะชำระค่าหุ้นเพื่อใช้หนี้แก่เจ้าหนี้ภายหลังผู้ถือหุ้นสามัญ สิทธิพิเศษที่จะได้รับเงินปันผลเสมือนหนึ่งว่าชำระค่าหุ้นครบ ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๕แนวทางการรับจดทะเบียนเกี่ยวกับสภาพของหุ้นบุริมสิทธิของกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ วันที่ 1 ก.ย. 2535

ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า⁷ หุ้นบุริมสิทธินอกจากจะหมายถึงหุ้นประเภทที่มีสิทธิพิเศษบางประการเหนือกว่าหุ้นสามัญแล้ว ยังหมายถึงหุ้นประเภทที่มีสิทธิ หรือประโยชน์ใด ๆ แตกต่างจากหุ้นสามัญด้วย เช่น การออกเสียงลงคะแนนหุ้นบุริมสิทธิ 50 หุ้นมีคะแนนเสียงเท่ากับ 1 เสียง สามารถทำได้โดยถือว่าเป็นการกำหนดสภาพและบุริมสิทธิแห่งหุ้นนั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1108 (4) ซึ่งที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามารถที่จะกำหนดให้ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิมีสิทธิพิเศษกว่าหุ้นสามัญ

สำหรับในบริษัทมหาชนจำกัด กระทรวงพาณิชย์ได้วางแนวทางในการพิจารณา รับผิดชอบว่า บริษัทมหาชนจำกัดสามารถออกหุ้นบุริมสิทธิได้เช่นเดียวกับบริษัทจำกัด ตาม ป.พ.พ. แต่จะกำหนดเรื่องคะแนนเสียงให้แตกต่างจากหุ้นสามัญไม่ได้ เนื่องจาก ใน พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด มาตรา 33 วรรคสี่ ที่ได้กำหนดให้การออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นโดยให้ผู้ถือหุ้นมีเสียงเท่าจำนวนหุ้นโดยถือว่าหุ้นหนึ่งมีเสียงหนึ่ง เป็นการกำหนดไว้โดยแน่ชัดให้ 1 หุ้นมี 1 เสียง จะไปกำหนดเป็นอย่างอื่นไม่ได้ ซึ่งต่างจากบริษัทจำกัดที่ไม่มีข้อกำหนดเช่นนี้ ดังนั้น บริษัทมหาชนจำกัดจึงไม่สามารถออกหุ้นบุริมสิทธิที่ให้สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดเกี่ยวกับการออกเสียงลงคะแนนแตกต่างจากหุ้นสามัญได้ หุ้นบุริมสิทธิ ในบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดจึงสามารถกำหนดได้เป็นหลายประเภทในเรื่องสัดส่วน ผลประโยชน์ ส่วนอำนาจการลงคะแนนในบริษัทจำกัดสามารถกำหนดให้แตกต่างได้ แต่ บริษัทมหาชนจำกัดไม่สามารถกำหนดให้แตกต่างกัน ดังนั้น สัดส่วนในอำนาจการลงคะแนน และสัดส่วนผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นในหุ้นบุริมสิทธิของไทยตามแนวปฏิบัติที่มีในปัจจุบันจะถูกกระทบจากการเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่นั้นจะต้องพิจารณาว่าเป็นการออกหุ้นซึ่งมีสิทธิ เช่นเดียวกับประเภทซึ่งผู้ถือหุ้นถือหุ้นประเภทนั้นหรือไม่

⁷บันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ปัญหาข้อหารื้อเกี่ยวกับสภาพของหุ้นบุริมสิทธิ (ป.พ.พ. มาตรา 1108(4) มาตรา 1183 มาตรา 1222)

แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องการลดสัดส่วนในทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นเมื่อมีการออกหุ้นใหม่ นั้น ถ้าบริษัทได้มีการออกหุ้นในราคาที่สูงกว่าเมื่อนำมาคำนวณจากการเฉลี่ยจำนวนหุ้นที่ได้จากทรัพย์สินเมื่อมีการเลิกบริษัท การออกหุ้นเช่นนี้ไม่เป็นการลดสัดส่วนในทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นเดิม กลับจะเป็นการเพิ่มสัดส่วนในทรัพย์สินของผู้ถือหุ้นเดิมมากขึ้นด้วย แต่จะมีผลในเรื่องการลดสัดส่วนอำนาจในการลงคะแนนถ้าหุ้นที่ออกใหม่ได้ให้สิทธิในการลงคะแนนด้วยแน่นอน

นอกจากนั้น การลดสัดส่วนสิทธิของผู้ถือหุ้นในการเป็นเจ้าของบริษัทอาจเกิดขึ้นเมื่อบริษัทมีการออกใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น (Warrant) เงื่อนไขในการซื้อหุ้น (Option) หรือหุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Debt) หรือ หุ้นบริมสิทธิที่สามารถแปลงสภาพแห่งสิทธิเป็นหุ้นสามัญ โดยผู้ถือใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น หรือ เงื่อนไขในการซื้อหุ้นอาจใช้สิทธิในการซื้อหุ้นโดยชำระค่าหุ้นหุ้นกู้แปลงสภาพ หรือหุ้นบริมสิทธิอาจมีการแปลงสภาพแห่งสิทธิเป็นหุ้นสามัญ ซึ่งกรณีทั้งหมดจะมีผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นสามัญโดยหุ้นที่เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นหรือเงื่อนไขในการซื้อหุ้น หรือเพื่อรองรับการแปลงสภาพแห่งสิทธิ ก็จะมาเฉลี่ยทรัพย์สินและอำนาจในการลงคะแนนของผู้ถือหุ้นเดิม ซึ่งผลกระทบของการเพิ่มทุนไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มทุนเพื่อรองรับการแปลงสภาพ หรือการเพิ่มทุนเพื่อขายให้กับบุคคลทั่วไป จะมีผลเป็นการลดสัดส่วนการเป็นเจ้าของบริษัท จึงได้มีการกำหนดให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น ให้ผู้ถือหุ้นได้รับการพิจารณาก่อนในการที่บริษัทจัดสรรหุ้นออกจำหน่ายเพื่อระดมทุน

หน้าที่ตามหลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการ

หน้าที่ตามหลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการเป็นหลักของกฎหมายคอมมอนลอว์ที่กำหนดลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการว่าจะต้องทำหน้าที่โดยซื่อสัตย์สุจริตต่อผู้ถือหุ้นและบริษัท กรรมการจะต้องปฏิบัติกิจการให้แก่บริษัทโดยใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายโดยสุจริตซึ่งจะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อบริษัทด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ทางด้านผลประโยชน์ระหว่างกรรมการและบริษัท เนื่องจากกรรมการอยู่ในฐานะที่มีความผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องกระทำการโดยซื่อสัตย์สุจริตต่อบริษัท โดยบรรดาอำนาจทั้งปวงที่ได้รับมอบหมายจากบริษัท ถือว่ากรรมการเป็นทรัสต์ซึ่งมีหน้าที่ดูแลจัดการทรัพย์สิน เพื่อผู้คนที่เขามอบความไว้วางใจให้ จึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กรรมการจะต้องจงรักภักดีต่อบริษัทและคำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทเป็นใหญ่^๕

หน้าที่ตามหลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการแบ่งเป็น^๖

(1) หน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อบริษัทด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอย่างแท้จริงเพื่อผลประโยชน์ของบริษัท (Duty of Loyalty and Good Faith) คือ หน้าที่กรรมการจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่บริษัทในการดำเนินการบริหารงานของบริษัท ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ตนได้รับมอบอำนาจในการดูแลจัดการทรัพย์สินจากบริษัท โดยในการดำเนินการกรรมการจะต้องไตร่ตรองว่าสิ่งที่ตนได้กระทำในนามบริษัทได้กระทำโดยความซื่อสัตย์สุจริต โดยเห็นว่าเป็นประโยชน์และความก้าวหน้าของบริษัท คำว่าเพื่อประโยชน์ของบริษัทนี้หมายรวมถึงเพื่อประโยชน์ของบรรดาผู้ถือหุ้นของบริษัทด้วย

(2) หน้าที่ต้องไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในระหว่างผลประโยชน์ของบริษัทและผลประโยชน์ส่วนตัวของกรรมการ (Conflict of Interests) คือ การที่กรรมการต้องไม่นำเอาผลประโยชน์ต่างๆ หรือธุรกิจอื่นเป็นส่วนตัวของตนเอง

^๕ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2534)

หน้า 372.

^๖ สมชัย วิชญไพศฐสกุล, "หลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการในกฎหมายไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525), หน้า 22.

เข้ามาปะปนกับหน้าที่ในการบริหารงานของบริษัท เพราะเป็นการขัดต่อความมุ่งหมายอันเนื่องมาจากตนได้รับมอบอำนาจในการดูแลจัดการทรัพย์สินของบริษัท จึงอยู่ในสภาวะที่จะตัดสินใจในการดำเนินการโดยคำนึงถึงประโยชน์ของตน ซึ่งอาจจะทำให้มีการถ่ายเทผลประโยชน์จากบริษัทมายังตน ดังนั้น การมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นหรือเจตนาารมณ์ในการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของบริษัทให้แก่กรรมการระหว่างหน้าที่ในการก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่บริษัทกับการมีผลประโยชน์ส่วนตัวของตนเองจึงเป็นสิ่งที่กรรมการจะต้องหลีกเลี่ยง

ในการเพิ่มทุนของบริษัท ผู้บริหารของบริษัทอาจตัดสินใจดำเนินการเพิ่มทุนโดยเห็นแก่ประโยชน์ของกลุ่มตนเพื่อให้ได้เสียงข้างมากในการบริหารงานจากจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน หรือเพื่อถ่ายเทความเป็นเจ้าของทรัพย์สินในบริษัทให้กับกลุ่มของตนด้วยการเป็นเจ้าของหุ้นของบริษัท การดำเนินการดังกล่าวของกรรมการจะมีผลกระทบต่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทั่วไป เนื่องจากทำให้สัดส่วนของการถือหุ้นในบริษัทของผู้ถือหุ้นต้องเปลี่ยนแปลงไป ทำให้สัดส่วนในการออกเสียงลงคะแนนหรือสัดส่วนความเป็นเจ้าของทรัพย์สินของบริษัทลดน้อยลง โดยการถ่ายเทไปให้กับกลุ่มของกรรมการบริษัท

ดังนั้น ในประเทศที่ใช้กฎหมายระบบคอมมอนลอว์ได้มีคำพิพากษาซึ่งมาจากหลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการบริษัทออกมาเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ถือหุ้นไม่ให้เกิดความเสียหายจากการเพิ่มทุนของบริษัทซึ่งดำเนินการเพิ่มทุนโดยความไม่สุจริตของกรรมการ มีผลทำให้อำนาจในการลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นและความเป็นเจ้าของทรัพย์สินในบริษัทของผู้ถือหุ้นต้องเสียไป

โดยในประเทศอังกฤษในคดี *Piercy V.S. S.Mills & CO.LTD(1920)* ศาลอังกฤษได้ตัดสินคดีซึ่งกรรมการบริษัทได้อาศัยอำนาจตามข้อบังคับของบริษัทขายหุ้นเพิ่มทุนให้กับกลุ่มของตน โดยที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นได้ลงมติพิเศษให้เพิ่มทุนโดยออกหุ้นใหม่และกรรมการบริษัทเป็นผู้จัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้แก่กลุ่มของตน ศาลวินิจฉัยว่า การกระทำของ

กรรมการย่อมฝ่าฝืนต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่พึงมีต่อบริษัท โดยกรรมการใช้อำนาจไปในทางมิชอบ หาได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทอย่างใด การจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของกรรมการจึงไม่มีผลผูกพันบริษัทตามกฎหมาย¹⁰

ซึ่งผู้พิพากษาในศาลระบบคอมมอนลอว์จะพิจารณาในประเด็นต่อไปนี้ ในการที่ผู้บริหารของบริษัทเพิ่มทุนว่าการเพิ่มทุนดังกล่าวนั้นขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการหรือไม่¹¹

1. ระยะเวลาในการให้สิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุน
2. ราคาที่ให้สิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุน
3. ผลของการขายหุ้นที่มีต่ออำนาจในการลงคะแนนของผู้ถือหุ้น
4. ลักษณะของบริษัทว่าเป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด
5. ความชอบด้วยกฎหมายในการออกหุ้นใหม่

วิวัฒนาการจากหลักความซื่อสัตย์สุจริตของกรรมการในเรื่องเพิ่มทุน จึงทำให้มีการกำหนดลักษณะของสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น (Pre-emptive Right) โดยให้สิทธิผู้ถือหุ้นในการซื้อหุ้นเพิ่มทุนของบริษัท เพื่อตัดปัญหาในเรื่องการพิจารณาจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของกรรมการบริษัท โดยได้กำหนดในกฎหมายบริษัททั้งในประเทศอังกฤษ และประเทศอเมริกาบางรัฐทำให้บริษัทจะต้องจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นเดิม

¹⁰ Morse, Geoffrey Charlesworth and Cain Company Law , 12th edition (London : Stevens & Son,1983) P371.

¹¹ Broberg, A.R. LEGAL EDUCATION PUBLICATIONS ,ฉบับพิมพ์. (เมือง : Matthew Bender & Company Incorporated,1986) P9-22.

การกำหนดให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้นตามกฎหมายไทย

ในกฎหมายบริษัทของไทยมิได้มีวิวัฒนาการในเรื่องสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุน เช่นเดียวกับวิวัฒนาการในต่างประเทศ แต่ได้มีการกำหนดให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้นไว้ในกฎหมายบริษัทจำกัด โดยได้มีการกำหนดว่าการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทจะต้องจัดสรรให้แกผู้ถือหุ้น แต่ในการกำหนดเช่นนี้ก็ยังมีเหตุผลเนื่องมาจากต้องการที่จะกันหุ้นของบริษัทจำกัดไม่ให้ไปจัดสรรให้กับประชาชน จึงได้มีการกำหนดวิธีการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้น สำหรับในกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัดไม่ได้มีการกำหนดเรื่องสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนไว้เลย ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายบริษัทในต่างประเทศบางประเทศ เช่น ในอังกฤษ และอเมริกาที่ได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายบริษัทที่จะต้องให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น จึงต้องมาพิจารณาในกรอบของกฎหมายบริษัทไทยจะมีการกำหนดสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนให้กับผู้ถือหุ้นไว้ในข้อบังคับได้หรือไม่

เนื่องจากข้อบังคับของบริษัทจะเป็นตัวกำหนดกรอบการดำเนินการของบริษัท การกำหนดเกี่ยวกับการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทไว้ในข้อบังคับบริษัท โดยกำหนดวิธีการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทว่าจะต้องจัดสรรให้กับผู้ถือหุ้นเดิม ซึ่งจะมีผลถึงเรื่องสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้น ซึ่งในต่างประเทศการกำหนดสิทธิของผู้ถือหุ้นเช่นนี้ในข้อบังคับบริษัทสามารถทำได้ แต่ในประเทศไทยการกำหนดถึงสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนของผู้ถือหุ้นในข้อบังคับจะทำได้หรือไม่จะต้องพิจารณาจากกฎหมายบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

ในกฎหมายบริษัทจำกัดได้มีการกำหนดว่าจะต้องบัญญัติเรื่องใดในข้อบังคับบริษัท เพียงแต่มีการบัญญัติถึงหัวข้อในการประชุมตั้งบริษัท ในมาตรา 1108 แห่ง ป.พ.พ.ว่า

"มาตรา 1108 กิจการอันจะพึงทำในที่ประชุมตั้งบริษัทนั้น คือ

- (1) ทำความตกลงตั้งข้อบังคับต่าง ๆ ของบริษัท"

บริษัทจึงสามารถกำหนดข้อบังคับบริษัทไว้เช่นไรก็ได้ แต่จะต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย คือจะต้องไม่มีการบัญญัติข้อบังคับบริษัทให้ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งในเรื่องการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดได้มีกฎหมายกำหนดวิธีการจัดสรรไว้แล้ว โดยกฎหมายได้กำหนดให้ดำเนินการจัดสรรให้กับผู้ถือหุ้นเดิมก่อน เมื่อจัดสรรไม่ครบจึงจะจัดสรรให้กับกรรมการหรือผู้ถือหุ้นคนอื่น ดังนั้นการกำหนดให้จัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้ผู้ถือหุ้นเดิมในข้อบังคับของบริษัทในกรณีนี้จึงไม่มีผลอย่างไร เพราะกฎหมายได้กำหนดให้ต้องจัดสรรให้กับผู้ถือหุ้นอยู่แล้ว

สำหรับกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัดได้มีการกำหนดเนื้อหาของข้อบังคับว่าจะต้องระบุในเรื่องใดบ้าง โดยได้กำหนดไว้ในมาตรา 30 แห่ง พ.ร.บ.บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ว่า

"มาตรา 30 ข้อบังคับของบริษัทต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหนังสือบริคณห์สนธิและบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และอย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การออกหุ้นและการโอนหุ้น
- (2) การประชุมผู้ถือหุ้น
- (3) จำนวน วิธีการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งก่อน

ครบกำหนดออกตามวาระ การประชุม และอำนาจกรรมการ

- (4) การบัญชี การเงิน และการสอบบัญชี
- (5) การออกหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี)
- (6) การแปลงหุ้นบุริมสิทธิเป็นหุ้นสามัญ (ถ้ามี)

จะเห็นได้ว่าการกำหนดวิธีการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนไม่มีการกำหนดเป็นหัวข้อที่จะต้องระบุในข้อบังคับ แต่บริษัทสามารถกำหนดไว้ในข้อบังคับก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดข้อบังคับของบริษัทจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับตัวกฎหมายนี้เอง ซึ่งในตัวกฎหมายได้กำหนดวิธีการในการจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนไว้โดยเฉพาะว่า จะจัดสรรหุ้นให้กับกลุ่มใดอันได้แก่การจัดสรรให้กับผู้ถือหุ้น ประชาชน หรือบุคคลใด ๆ ซึ่งจะต้องได้รับมติจากที่ประชุมผู้

ถือหุ้น มีผลให้ไม่สามารถกำหนดข้อบังคับบริษัทให้มีวิธีการในการจัดสรรเป็นอย่างอื่นได้ เพราะการกำหนดข้อบังคับบริษัทไว้เป็นอย่างอื่นมีผลเป็นการขัดต่อกฎหมายที่กำหนดวิธีการจัดสรรไว้แล้ว

ดังนั้น เมื่อพิจารณากฎหมายไทยในขณะนั้นกฎหมายจึงไม่รองรับวิธีการกำหนดการ จัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้ผู้ถือหุ้น (Pre-emptive Right) ไว้ในข้อบังคับบริษัท

แนวคิดในปัจจุบันของบริษัทที่ให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น

ในปัจจุบันแนวคิดในการออกหุ้นเพิ่มทุนและจะต้องจัดสรรหุ้นเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น ซึ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการเพื่อป้องกันสัดส่วนในสิทธิของผู้ถือหุ้น และแนวความคิด เพื่อป้องกันการจัดสรรหุ้นโดยไม่สุจริตของกรรมการมีแนวโน้มที่จะลดลง เนื่องจากในปัจจุบัน บริษัทมีการระดมทุนโดยออกหุ้นขายให้กับประชาชนโดยตรงเป็นจำนวนมากเพื่อลดค่าใช้จ่าย ในการระดมทุน ซึ่งการระดมทุนโดยช่องทางอื่นเช่นการกู้ยืมเงิน จะต้องเสียดอกเบี้ยให้กับ ผู้ให้กู้ บริษัทจึงเลือกที่จะระดมทุนมาใช้ในการดำเนินการของบริษัทโดยการออกหุ้นเพิ่มทุน ขายให้กับประชาชน สถานะของบริษัทมีลักษณะเป็นบริษัทมหาชนมากขึ้น แต่การจัดสรรหุ้น เพิ่มทุนให้ผู้ถือหุ้นโดยการให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้นก็ยังเป็นที่นิยมใช้ในการ ระดมทุน เนื่องจากการให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้นมีประโยชน์ในการดำเนินการ จัดสรรหุ้นเพิ่มทุนโดย¹²

1. มีค่าใช้จ่ายในการจัดหาทุนต่ำ ดังนั้นบริษัทสามารถดำเนินการในการ ให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้นได้เลย ไม่ต้องมีการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์หรือ

¹² เพชรวิ ชุมทรัพย์, รวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ (กรุงเทพฯ: ส่วน วิชาการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย , 2523), หน้า 92-94.

ประชาสัมพันธ์ชักชวนให้ซื้อหลักทรัพย์

2. ความนิยมจากผู้ถือหุ้น การให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น เพื่อจัดหาทุนจะมีการให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นในราคาต่ำกว่าราคาตลาด จะสร้างความมั่นใจ และความเชื่อถือแก่ผู้ลงทุน มิใช่เพียงผู้ถือหุ้นเท่านั้น ทำให้ความต้องการในหุ้นของบริษัทสูงขึ้น ราคาของหุ้นก็จะสูงขึ้นด้วย

3. กระจายการลงทุนไปสู่ผู้มีเงินออมจำนวนน้อย การให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น เป็นการให้ Option คือเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิที่จะเลือกใช้สิทธิที่จะซื้อหุ้นนั้นหรือขายสิทธินั้นออกไปให้บุคคลอื่นหรือปล่อยให้สิทธินั้นหมดอายุ สำหรับสองกรณีหลังอาจเป็นเพราะเขาไม่มีเงินที่จะจ่ายซื้อหุ้นเพิ่มเติมหรือไม่สนใจที่จะใช้สิทธิเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีเงินออมจำนวนน้อยมีโอกาสเข้ามาลงทุนด้วยโดยซื้อสิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนจากผู้ถือหุ้นแทนที่จะต้องซื้อหุ้นทั้งจำนวน ซึ่งจะใช้เงินทุนในการซื้อน้อยกว่าการที่จะซื้อหุ้นโดยตรง

4. ผู้ถือหุ้นสามารถรักษาส่วนได้เสีย การให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุน ผู้ถือหุ้นจะได้สิทธิในการจองซื้อหุ้นตามสัดส่วนซึ่งตนถือหุ้นในบริษัทนั้น เป็นการดำรงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทของตนทำให้สัดส่วนของส่วนได้เสียในบริษัทของตนยังคงเป็นเช่นเดิมแม้จะมีการเพิ่มทุนและออกหุ้นใหม่ก็ตาม

5. ผู้ถือหุ้นสามารถซื้อหุ้นในราคาถูกลง เนื่องจากโดยปกติการให้สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนแก่ผู้ถือหุ้น บริษัทจะให้สิทธิผู้ถือหุ้นซื้อหุ้นในราคาที่ถูกลงกว่าราคาหุ้นในท้องตลาดเพื่อจูงใจให้ผู้ถือหุ้นซื้อหุ้น จึงทำให้ผู้ถือหุ้นได้หุ้นในราคาที่ถูกลงกว่าราคาท้องตลาด

6. ผู้ถือหุ้นมีโอกาสนำสิทธิในการจองซื้อหุ้นมาจำหน่ายได้ สิทธิในการจองซื้อหุ้นเพิ่มทุนสามารถนำมาจำหน่ายได้ ทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์จากการจำหน่ายสิทธิ

7. ผู้ถือหุ้นมีสิทธิที่จะได้รับสิทธิส่วนเกินพิเศษ สิทธิส่วนเกินนี้เกิดขึ้นในโอกาสที่ผู้ถือหุ้นเดิมไม่ใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญ จนกระทั่งสิทธินั้นหมดอายุ เมื่อได้แสดงความจำนงที่จะรับเอาหุ้นในส่วนนี้ด้วย ก็จะได้รับสิทธิซื้อหุ้นสามัญที่ออกใหม่เพิ่มเติมในราคาที่กำหนดตามสัดส่วนที่ได้เป็นครั้งแรก